

leta 1811 do letos toraj lepa svota 972 čč. mašnikov. Ob koncu dodan je imenik čč. duhovnikov — pisateljev naše vladikovine. Žal, da je Dunajski g. urednik ta znamenek tako enostransko skrčil. Izostalo ni samo častitljivo ime velezaslužnega gospoda avtorja (spisatelja) te razprave, ampak tam pogrešamo imena dra. Murko, P. Dajnko, A. Kremlj, Šerf, in obilo drugih lavantincev, ki imajo pravico do naslova pisateljev. V slovenskem prevodu bi se dalo to lepo spopolniti. J. Voh.

Gospodarske stvari.

Plašljivost konj.

Pravo sitnost imajo vozniki, kočijaži pa tudi jahalci, ako pridejo s svojimi konji železnici preblizu in se živali vstrašijo železnega konja. Nesreča nikoli ne miruje in pregostokrat se dogodi, da ravno v tem hipu prisopiha hlacon, vstraši konje in sreča je, če ne pride v takih slučajih kedo ob življenje. Temu pa se v okom pride, ako se živali privadijo železnici in vlaku. Tu ne pomaga nič, ne pretepanje, ne vpije. Le malo potrpežljivosti in previdnosti je treba in ne bo se več konj strašil ali bal nohenega hrušča ali šuma, naj prihaja od katerekoli strani, če vidi vlak ali tudi ne. Kedar je vlak blizu, postavi naj se žival tako, da vidi prihajajoči hlacon, pa ne, kakor je navada, tako, da ga le sliši, vidi pa ne. Naj se drži, če je plašljiv in sicer tako dolgo, da je vlak mimo njega oddrdral. Če je treba, se to večkrat ponovi in tako se navadi tudi tej nezdobi. Ker razvidi, da mu hlacon in šum nič hudega ne stori, ne boji se ga več. Prej pa, ko teh stvari ni videl, pač pa občutil bič, menil je, kakor naravno, da prihajajo bolečine in tepež od železnice. Veliko nesreč bi se po tem takem ugnalo, ako se navadijo konji na vlak, ker se tudi drugega hruma ne vstrašijo za kar si bodi.

Gozdi in podnebje.

Vsakdor si želi lep, zelen gozd, vsaj blizu, če že ne v lastno posestvo. Kaj pomeni dobro obraščeni gozd za gospodarja, je dovolj znano, ne potrebuje nobene daljše razlage. Žalostne so pokrajine, ki so brez te naravne lepote, brez temnih gozdov, ki so tolikega pomena in vpliva. Med drugimi vrčinami pač ni najmanjša ta, da gozd jako vpliva na podnebje. To pripoznava vsakdo, a razlogov in dokazov le malokdo vé nasteti in celo ljudje, ki se z naravo mnogo bavijo, niso jednaki misli, zakaj ima gozd tolik upliv na podnebje, pač pa v tem, da ni boljšega sredstva od gozda za čiščenje zraka.

Dolgo se je sodilo, da so gozdi le zavolj svojega kisleca tako dobrodejni, a mnogi so jeli nad tem razlogom dvomiti, češ, saj je zunaj gozda ravno toliko, včasih še več kisleca, kakor v njem.

Drugi vvaževajo splošno snažnost in čistoto zraka v gozdu, ki je brez vseh tistih škodljivih zračnih mijazmov, ki zrak na drugih krajih tako okužujejo, ki so to, kar so mrčesa, nesnažna. Listje in veje so pravi cedilniki za tako nesnago in zrak ostane čist, zdrav.

Tudi to je prevelikega pomena, da se v gozdu temperatura ne spreminja tako hitro, pa tudi ne tako močno, kakor v krajih, kjer je malo dreves. Veter se pod gostim drevjem komaj pozna in le maja vršičke ter ne more tako uplivati na nižje rastline, kakor na planoti. Tla, ki so suha, se ne napijejo pri deževju tako hitro mokrote, kakor zunaj gozda, ker vdržejeje veje in gosto listje vodo in ji branijo, da ne poplavi na enkrat cele krajine.

V gozdu se slednjič nikdar toplota tako ne povikša, kakor je to drugače navada, n. pr. ob času pesjih dnij. To je pa zopet za zrak jako koristno, ker ostane čist vsakojakih snovij, ki so tolikokrat vzrok hudih, nalezljivih bolezni. Ko bi že gozd ničesar druga ne prinašal gospodarju, moral bi ga že zato marljivo gojiti, ker tako uspešno skrbi za čistost zraka in s tem za zdravje ne le posameznika, temveč celih krajev.

Blage učinke gozdov spoznali so in spoznavajo ljudje še le tedaj, ko se posekajo, ko jih ni več in se pokažejo razne neugodnosti, celo nesreče, ki izvirajo iz tega, ker na daleč okoli ni gozda. Prav hudo pa je v takih slučajih to, da se taka škoda ne popravi v nekaj letih, ampak da vzdihujejo prebivalci mnogo desetletij po blagodejnem gozdu. Le počasi in z nepopisljivim trdom se zopet zasadi nov gozd posebno, če se je prej do cela posekal in potrebil, tako, da je sneg, dež, veter in burja zemljo odnesla in kraj opustošila. Še dalje pa se mora čakati, da vzrastejo mlada drevesca v košata in velika. Treba je previdnim biti in skrbeti, da se ne posekajo gozdovi na daleč okrog.

Trtno listje — klaja.

Celo listje vinske trte rabi se že v nekaterih krajih kot klaja za živino in sicer dovolj uspešno. Mnogi celo trdijo, da ni nič slabše od nemške detelje, kar se jakovosti tiče. Ne le, dokler je zeleno, ampak tudi suho dobro ugaja živini. Jako ji vstrežeš, ako perje malo popariš in osoliš. Tudi listje od raznih dreves jeli so že porabljevati kot klajo, n. pr. jelševo, vrbovo, jesenovo ali brstovo, seveda le v takih letih, kedar je malo navadne klaje. Na to naj se tudi tu in tam naši slov. kmetje opozarjajo, ker je le prevelikokrat letina slaba.

Brezobrestna posojila za obnovo po trsnih ušici ugonobljenih vinogradov, morejo se dobiti iz državnih in deželnih zakladov. Kedar se pa naj vložijo prošnje za taka posojila, izvemo iz naslednjega, od c. kr. okr. glavarstva v Ptui izdanega »razglašja«, ki se glasi: S pozivom na določbe zakona z dne 28. marca 1892, drž. zak. štev. 61, glede podelitve brezobrestnih posojil za obnovo po trsnih ušici okuženih vinogradov, se s tem obče naznani, da se morajo prošnje za taka posojila za leto 1894 najkasneje do 30. novembra t. l. semkaj predložiti, kjer se izvejo tudi vse dotične podrobnosti, in dobé potrebni pomočki.

Ta razglas se ima zanesljivo v treh zaporednih nedeljah ali praznikih pri farni cerkvi obglasiti.

Sejmovi. Dne 20. novembra v Ivniku, pri Sv. Juriju ob Pesnici, v Podsredi, na Ljubnem, v Rušah; na Gornji Polskavi, Šostanji in v Slov. Gradcu. Dne 21. novembra v Slov. Bistrici, v Arvežu, pri Sv. Barbari v Haložah, pri Sv. Juriju ob Ščavnici, pri Sv. Juriju na Tabru in v Podčetrtku. Dne 22. novembra v Arnožu. Dne 24. novembra pri Sv. Marjeti ob Pesnici.

Dopisi.

Iz Ljutomerske okolice. (Razmere na soli Sv. Petra tik Radgone.) Dolgo smo čakali, da »Tagespost« se kakšni članek o znanej univerziteti za »kuhaldaj in slobeniš« prijavi, a je vse čakanje zastoj. Ker se ona več ne oglasi, smo pač mi govoriti prisiljeni. Meseca septembra je »Tagespost« veliko lepega o tej soli bralcem pripovedovala, ali Bogu bodi potoženo, bilo je skoro vse, od prve do zadnje vrstice, neresnično, posebno pa to, da so ljudje s poukom šole Sv. Petra